

TBMM

(S. Sayısı: 655)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti
Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte
Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma
Anlaşması ve Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışışleri
Komisyonu Raporu (1/959)**

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak da Dışışleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

01/10/2010

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-196/4102

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 27/8/2010 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişkide gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye ile Avustralya arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Bu unsurlara ilişkin hareketlerin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, 28 Nisan 2010 tarihinde Ankara'da "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" ile Anlaşmaya ilişkin Protokol imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı, gelir unsurları itibariyle ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaştırılmaktadır. Böylece, Akit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mükimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılarna çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Akit Devletlerde önlenmesi ile Avustralyalı yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Avustralya'nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AVUSTRALYA HÜKÜMETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME
VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI'NIN
MADDE GEREKÇELERİ**

MADDE GEREKÇELERİ

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" 29 madde ve Protokol'den meydana gelmiştir. Anlaşma maddelerinin gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Kapsanan Kişiler

Madde 1- 1 inci madde hükmü gereğince bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin Akit Devletlerden (Türkiye ve Avustralya) birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Kapsanan Vergiler

Madde 2- Bu madde, Anlaşma'nın kavradığı vergilerin belirlenmesinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşma'nın Akit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağını hükme bağlamıştır. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Avustralya'da, Avustralya federal kanunu uyarınca petrol kaynaklarının araştırılması veya işletilmesi ile ilgili kıyı ötesi (off-shore) projeleri kapsamında alınan kaynak kiralama vergisi dahil olmak üzere gelir vergisi; Türkiye'de ise gelir vergisi ve kurumlar vergisinden ibaret olduğu belirtilmiştir.

2 nci fıkra, Anlaşma'nın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceğini hükme bağlamakta, ayrıca Akit Devletlerin yetkili makamlarının, ilgili vergi kanunlarında yaptıkları önemli değişiklikleri birbirlerine bildirmelerini öngörmektedir.

3 üncü fıkrada ise, Anlaşma'nın "Bilgi Değişimi"ni düzenleyen 26 ncı maddesinin hangi vergiler için uygulanacağı hüküm altına alınmış olup bu vergilerin; Avustralya yönünden Vergi Dairesi Başkanı tarafından yürütülen federal vergi kanunları uyarınca alınan her tür ve tanımdaki vergiler; Türkiye yönünden ise Maliye Bakanlığı tarafından yürütülen vergi kanunları uyarınca alınan her tür ve tanımdaki vergiler olduğu belirtilmiştir.

Genel Tanımlar

Madde 3- Bu maddede, Anlaşma'da kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

Söz konusu maddede sırasıyla "Avustralya", "Türkiye", "Avustralya vergisi", "Türk vergisi", "şirket", "yetkili makam", "bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet", "bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü", "uluslararası trafik", "Türk şirketi", "Avustralya şirketi", "vatandaş" ve "kişi" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşma'da tanımlanmamış terimlerin, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşma'da boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Mukim

Madde 4- Akit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşma'nın birçok maddesinde doğrudan doğruya "mukim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir kişinin hangi Akit Devletin mukimi sayılacağı Avustralya ve Türkiye yönünden ayrı ayrı belirtilmiştir. Bu kişi, bir Avustralya şirketi ise veya Avustralya vergisine ilişkin Avustralya mevzuatı uyarınca Avustralya'da mukim olan herhangi bir kişi (şirket hariç) ise Avustralya mukimi sayılacak; bir Türk şirketi ise veya Türk vergisine ilişkin Türk mevzuatı uyarınca Türkiye'de mukim olan herhangi bir kişi (şirket hariç) ise Türkiye mukimi sayılacaktır. Böylece bir kişinin hangi Akit Devletin mukimi sayılacağı hususu Akit Devletlerin iç mevzuatına atıf yapılmak suretiyle hüküm altına alınmıştır.

2 nci fıkra, "bir Akit Devletin mukimi" teriminin, bu Devleti ve bu Devletin herhangi bir politik alt bölümünü veya mahalli idaresini de kapsayacağı hüküm altına alınmıştır.

3 üncü fıkra, bir kişi, bir Devlette yalnızca bu Devletteki kaynaklardan elde ettiği gelir nedeniyle vergiye tabi ise, bu kişinin, Anlaşma'nın amaçları bakımından bu Devletin mukimi sayılmayacağı hükmüne bağlanmıştır.

4 üncü fıkra, gerçek kişilerin, bu maddenin önceki hükümleri dolayısıyla her iki Akit Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir Akit Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

İşyeri

Madde 5- İş yerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticari kazancın Türkiye'de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye'de iş yerinin bulunmasının veya daimi temsilci bulundurulması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, Anlaşma'nın 7 nci maddesinde de yalnızca iş yerine atfedilebilen ticari kazancın kaynak devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

9 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir iş yerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkra, "iş yeri" teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkra, kapsama özellikle dahil edilen iş yerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların araştırılması veya işletilmesiyle ilgili diğer herhangi bir yer ve 6 aydan fazla devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, kurma veya montaj projesidir.

3 üncü fıkra, bir teşebbüsün bir Akit Devlette, 6 ayı aşan bir süre bu Devlette üstlenilen bir inşaat şantiyesi, yapım, kurma veya montaj projesi ile ilgili gözetim faaliyetinde bulunması veya önemli ekipmanların, teşebbüs tarafından, herhangi bir 12 aylık dönemde 6 ayı aşan bir süre bu Devlette kullanılması durumunda, teşebbüsün bu Devlette bir iş yerine sahip olacağı ve bu iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmuş sayılacağı hükmüne bağlanmıştır.

4 üncü fıkra, iş yeri kapsamı dışında kalan hususlar belirlenmiştir.

5 inci fıkra, 1, 2 ve 3 üncü fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet teşebbüsünün herhangi bir 12 aylık dönemde diğer Akit Devlette 183 günü aşan bir süre veya sürelerde serbest meslek faaliyetleri icra etmesi ve söz konusu faaliyetleri, bu diğer Devlette bulunan ve bu tür hizmetler veren bir veya daha fazla gerçek kişi aracılığıyla ifa etmesi durumunda, bu hizmetlerin ifa edilmesi için sürdürülen faaliyetlerin, teşebbüsün bu diğer Devlette bulunan bir iş yeri vasıtasıyla yürütülmüş olarak kabul edileceği düzenlenmektedir.

6 ncı fıkrada, daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi, bir Akit Devlette diğer Akit Devlet teşebbüsü adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa veya bu kişi böyle bir yetkisi olmamasına rağmen teşebbüs adına düzenli olarak sevk ettiği mallardan veya ticari eşyadan ilk bahsedilen Akit Devlette düzenli olarak mal veya ticari eşya stoku bulundursa veya bu şekilde hareket ederek teşebbüse ait mal veya ticari eşyayı o Devlette teşebbüs için imal eder ya da bir işleme tabi tutarsa diğer Akit Devlet teşebbüsü ilk bahsedilen Akit Devlette bir iş yerine sahip kabul edilecektir. Ancak, daimi temsilcilik faaliyetleri teşebbüs için mal veya ticari eşya alımı ile sınırlı olduğunda bir iş yeri oluşturmayacaktır.

Anlaşma'da iş yeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de "iş yeri" maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun dar mükelleflerin ticari kazançlarının Türkiye'de vergilendirilmesine imkan tanıyan daimi temsilcilğe ilişkin hükümleri Anlaşma'ya yansıtılmış olmaktadır.

7 nci fıkrada, bir teşebbüsün bir Akit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürütmesi halinde bu Devlette bir iş yerine sahip kabul olunmayacağı belirtilmektedir.

8 inci fıkrada ise, iki ayrı Akit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesi halinde, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir iş yeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

9 uncu fıkrada ise, 11 inci maddenin 6 ncı fıkrası ile 12 nci maddenin 5 inci fıkrasının amaçları bakımından, bir iş yerinin her iki Akit Devletin de dışında olup olmadığının ve bir Akit Devletin teşebbüsü olmayan bir teşebbüsün bir Akit Devlette iş yerine sahip olup olmadığının belirlenmesinde, bu maddenin önceki fıkralarında belirtilen prensiplerin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

Madde 6- Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu kapsamaktadır.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen geliri (tarımsal, kırsal veya ormancılık faaliyetlerinden elde edilen gelir dahil) vergileme hakkı, öncelikle gayrimenkulün bulunduğu Akit Devlete verilmektedir.

2 nci fıkra, "gayrimenkul varlık" teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkrada, 2 nci fıkrada belirtilen herhangi bir menfaat veya hakkın, duruma göre, arazi, maden, petrol veya doğalgaz yatakları, taş ocakları, doğal kaynaklar, gayrimenkul varlık, gayrimenkul mülk veya kaynakların bulunduğu veya araştırmanın yapıldığı yerde bulunduğu kabul edileceği belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

5 inci fıkrada ise, 1, 3 ve 4 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklarından elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

Ticari Kazançlar

Madde 7- Maddenin 1 inci fıkrası, ticari kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticari kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyetin diğer Akit Devlette bir iş yeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın sadece bu iş yerine atfedilebilen kısmı diğer Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, iş yeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, söz konusu iş yerine atfedilecektir. Böylece, iş yeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, iş yerinin kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticari eşya alımında bulunan iş yerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

5 inci fıkra, bu maddenin hiçbir hükmünün, bir Akit Devletin, bir kişinin vergi yükümlülüğünün belirlenmesine ilişkin herhangi bir kanununun uygulanmasını etkilemeyeceğini, bu prensibin bu Akit Devletin yetkili makamının elinde iş yerine atfedilen kazancı belirlemeye yarayacak yeterli bilgi olmaması durumu için de geçerli olduğunu düzenlemektedir. Ayrıca, Akit Devletin bu kanununun, bu maddedeki ilkelere uygun olarak uygulanacağı da hükme bağlanmıştır.

6 ncı fıkra ise, ticari kazancın, Anlaşma'nın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde, söz konusu gelir unsurlarına bu maddenin değil ilgili madde hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

7 nci fıkrada, bu madde hükümlerinin, bir Akit Devletin, mukim olmayanların sigortacılık kazançları üzerinden alınan vergiye ilişkin herhangi bir kanununun uygulanmasını etkilemeyeceği düzenlenmiştir. Bu Anlaşmanın imza tarihinde Akit Devletlerin herhangi birinde yürürlükte olan ilgili kanunun değişmesi durumunda (genel karakterini etkilemeyecek küçük değişiklikler hariç), Akit Devletlerin, bu fıkrada uygun bir değişiklik yapmak amacıyla birbirleriyle görüş alışverişinde bulunacakları da hükme bağlanmıştır.

8 inci fıkrada, vergi amaçları bakımından şirket olarak değerlendirilenler hariç, bir Akit Devlet mukimi bir vakfın (trust estate) mütevellisi tarafından diğer Akit Devlette faaliyette bulunan bir teşebbüsün ticari kazançlarında, doğrudan ya da bir veya daha fazla aracı vakıf (trust estate) vasıtasıyla hisseye sahip olduğunda ve söz konusu mütevellî, bu teşebbüsle ilgili olarak, 5 inci maddedeki prensiplere uygun olarak bu diğer Devlette bir iş yerine sahip olduğunda, söz konusu mütevellî tarafından işletilen bu teşebbüsün, diğer Devlette, bu mukim tarafından diğer Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu kabul edileceği ve söz konusu ticari kazanç hissesinin bu iş yerine atfedileceği düzenlenmiştir.

Denizcilik ve Havacılık Faaliyetleri

Madde 8- 1 inci fıkra, bir Akit Devlet teşebbüsünün gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazançların, prensip olarak yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın bu kazançların, doğrudan veya dolaylı olarak yalnızca diğer Akit Devlet sınırları içerisinde yapılan gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilmesi durumunda, bu diğer Devlette de vergilendirilebileceğini düzenlemektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlarla ilgili olarak kaynak Devlete de vergileme hakkı tanıyan bir düzenleme yapılmıştır.

3 üncü fıkrada, 1inci ve 2 nci fıkrada benimsenen ilkelerin, bir ortaklığa, ortak teşebbüse veya uluslararası faaliyet gösteren bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olduğu hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkrada ise, bir Akit Devlette yüklenen ve yine bu Devlet sınırları içindeki bir yere boşaltılan gemi veya uçak vasıtasıyla yapılan yolcu, canlı hayvan, posta, mal veya ticari eşya taşımacılığından elde edilen kazançların, yalnızca bu Devlet sınırları içinde yapılan gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançlar olarak değerlendirileceği hükme bağlanmıştır.

Bağımlı Teşebbüsler

Madde 9- Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 12 ve 13 üncü maddelerinde düzenlenen örtülü sermaye ve transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticari ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Akit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan fiyatlardan sapmaları halinde, vergi kaybına uğrayan Akit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda diğer Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 3 üncü fıkrada düzenlenmiştir.

2 nci fıkrada, bu maddenin hiçbir hükmünün, bir Akit Devletin, bir kişinin vergi yükümlülüğünün belirlenmesine ilişkin herhangi bir kanununun uygulanmasını etkilemeyeceğini, bu prensibin bu Akit Devletin yetkili makamının elinde teşebbüsün kazancını belirlemeye yarayacak yeterli bilgi olmaması durumu için de geçerli olduğunu düzenlemektedir. Ayrıca, Akit Devletin bu kanununun, bu maddedeki ilkelere uygun olarak uygulanacağı da hükme bağlanmıştır.

Temettüler

Madde 10- 1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirinin esas itibariyle temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, diğer Akit Devlet mukimine ödenen temettü üzerinden kaynak Devlette alınacak vergi, temettünün gerçek lehdarının bir şirket olması ve bu şirketin temettü ödemesi yapan şirketteki iştirak payının fıkrada belirtilen oranlarda (temettü ödemesi yapan Avustralya mukimi bir şirket ise bu şirketin oy gücünün en az %10'unu, temettü ödemesi yapan Türkiye mukimi bir şirket ise bu şirketin sermayesinin en az %25'ini doğrudan doğruya elinde bulundurması gerekmektedir) olması durumunda gayrisafı temettü tutarının % 5'ini; diğer tüm durumlarda % 15'ini aşmayacaktır.

3 üncü fıkrada, “temettü” teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkrada, bir Akit Devletin mukimi olan ve diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir şirketin kazançlarının, 7 nci madde (Ticari Kazançlar) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden iş yerinin bulunduğu Akit Devlette bu Devletin mevzuatına göre vergilendirilebileceği düzenlenmektedir. Ancak, iş yerinin bulunduğu Akit Devlette alınacak vergi oranı, şirket kazançlarının bu Devlette tam oranlı kurumlar vergisine tabi tutulması durumunda kalan miktarın % 5'ini, tüm diğer durumlarda kalan miktarın % 15'ini aşmayacaktır.

5 inci fıkrada, temettünün gerçek lehdarının, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunması ve söz konusu temettü elde edilmiş olayı ile bu iş yeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunması halinde, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmektedir. Bu durumda, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6 ncı fıkrada ise, bir Akit Devlette kazanç veya gelir elde eden ve diğer Akit Devletin mukimi olan bir şirketin dağıttığı temettüler üzerinden veya dağıtmadığı kazançlardan bu Akit Devletin herhangi bir vergi alamayacağı öngörülmektedir. Böylece kaynak Devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta, ancak bu durumda karpayı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmemektedir. Fıkra ayrıca, temettünün kazanç veya gelirin elde edildiği Devletin mukimlerine ödenmesi ve bu kazanç veya gelirin elde edildiği Devletteki iş yeri veya sabit yer ile elde edilmiş olayı arasında önemli bir bağ bulunması hallerinin kaynak Devlette vergilendirmeme prensibine istisna teşkil ettiği belirtilmektedir.

Faiz

Madde 11- 1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre, faizi vergilendirme hakkı lehdarın mukim olduğu Akit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada, faizin gerçek lehdarının diğer Akit Devletin bir mukimi olması halinde, faizin doğduğu Akit Devlete faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 10 oranında vergi alma hakkı tanınacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, Akit Devletlerden birinin hükümeti, merkez bankası veya bu Devlette merkez bankası faaliyetlerini yürüten bir banka tarafından, resmi rezerv varlıklara ilişkin yatırımlardan elde edilen faizin diğer Akit Devlette vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkrada “faiz” teriminin kapsamı belirlenmiştir.

5 inci fıkrada, bir Akit Devletin mukimi olan faizin gerçek lehdarı tarafından, diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunulması ve faizin ödendiği alacak ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması halinde, söz konusu faizin bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri çerçevesinde değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümleri çerçevesinde vergilendirileceği öngörülmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Akit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, faizin, ödemeyi yapan kişinin mukim olduğu Akit Devlette elde edildiği kabul edilecektir. Ancak, faiz ödeyen kişinin, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette veya her iki Akit Devletin dışında faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir iş yerine veya sabit yere sahip olması ve faizin bu iş yeri veya sabit yerden kaynaklanması durumunda söz konusu faizin bu iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre, faiz ödeyen kişi ile faizin lehdarı veya bu ikisi ile bir başka kişi arasında özel ilişki bulunması durumunda, bu kişiler muvazaa yapabilecek kişiler olarak öngörülmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşma'nın diğer hükümleri de dikkate alınarak Akit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Gayrimaddi Hak Bedelleri

Madde 12- 1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de % 10’u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkarda, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarına ait bir iş yeri veya sabit yer vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek kazançlarına ilişkin 14 üncü madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda ise, faizde olduğu gibi gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

Varlıkların Elden Çıkarılması

Madde 13- 1 inci fıkarda, 6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

2 nci fıkarda, gayrimenkul varlıklar hariç olmak üzere, bir iş yerinin aktifine dahilolan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar ile bu işyeri veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkarda, uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçaklar ile bunların işletilmesine tahsis edilen varlıkların (gayrimenkul varlık hariç) satışından elde edilen kazançların, yalnızca gemi veya uçakları işleten teşebbüsün mukim bulunduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkarda, bir Akit Devlet mukimi tarafından, değerinin yüzde ellisinden fazlası, doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkulü temsil eden hisse senetleri veya benzeri menfaatlerin elden çıkarılmasından doğan kazançların bu diğer Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

5 inci fıkarda, daha önceki fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan sermaye nitelikli kazançların yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

6 ncı fıkarda ise, 5 inci fıkarda hüküm altına alınan temel prensibin bir istisnası olarak belirli şartlarla Türkiye'ye kaynak devlet olarak vergileme hakkı tanınmıştır. Bu hükme göre, bir Avustralya mukimi tarafından, bir Türk şirketindeki hisse senetleri veya benzeri hakların veya bir Türk mukimi tarafından ihraç edilen tahvillerin elden çıkarılmasından sağlanan sermaye nitelikli kazançlar, bu hisse, hak veya tahvillerin iktisap ve elden çıkarılmaları arasındaki süre iki yılı aşmadığı takdirde, Türkiye'de vergilendirilebilecektir.

Serbest Meslek Faaliyetleri

Madde 14- Maddenin 1 inci fıkrasında, serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber bir Akit Devlet mukimi olan bir gerçek kişinin diğer Akit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak veya bu diğer Akit Devlette bu Devletin gelir yılı içinde başlayan veya sona eren herhangi bir 12 aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya daha uzun bir süre bulunarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda, bu faaliyetlerden elde edilen kazançların, kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

2 nci fıkarda “serbest meslek faaliyetleri” teriminin tanımı yapılmaktadır.

Bağımlı Kişisel Faaliyetler

Madde 15- 1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Akit Devlet mukimince elde edilen ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler mukim olunan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak söz konusu kural, bu Anlaşma'nın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğrenciler ve öğretmenler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Akit Devlet mukiminin, bu diğer Devlette bu Devletin gelir yılı içinde başlayan veya sona eren herhangi bir 12 aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödemesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da söz konusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada, bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelirin, teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Yöneticilere Yapılan Ödemeler

Madde 16- Maddede, bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin, bu diğer Akit Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Sanatçılar

Madde 17- 1 inci fıkra, bir Akit Devlet mukimi olan sanatçıların (tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçıları ile müzisyen ve sporcular gibi) iştigal konuları ile ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Akit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Akit Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetleri ve bağımlı kişisel faaliyetleri düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçılar açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup sanatçıların iştigal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçıların kendisi adına değil de bir başkası adına tahakkuk etmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği Akit Devlette yapılacağını öngörmektedir. Böyle bir durumda, ticari kazançların, serbest meslek kazançlarının ve bağımlı kişisel faaliyetlerin vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşma'nın 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkrada ise, sanatçının diğer devletteki faaliyetlerinin mukimi olduğu devletin kamusal fonlarından desteklenmesi durumunda, kaynak devlete vergi alma hakkı tanıyan 1 inci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağını, bunun yerine vergileme hakkının sadece sanatçının mukimi olduğu devlete bırakılacağını öngören bir düzenleme yapılmıştır.

Emekli Maaşları ve Düzenli Ödemeler

Madde 18- 1 inci fıkra, 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerini saklı tutarak, emekli maaşları, düzenli ödemeler ve benzeri periyodik ödemelerin bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir.

2 nci fıkra “düzenli ödeme” teriminin tanımı yapılmaktadır.

3 üncü fıkra, 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı tutularak, emekli maaşı, düzenli ödeme veya diğer benzeri periyodik ödemelerin elde edilmesi hakkı karşılığında yapılan toplu ödemelerin, yalnızca bu ödemeleri alanların mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hüküm altına alınmıştır. Diğer taraftan, bu tür toplu ödemelerin bu ödemeleri alanların mukim olduğu Devlette değil de diğer Devlette doğması durumunda kaynak devlete de vergi alma hakkı tanıyan bir düzenleme yapılmıştır. Ancak, bu düzenlemenin bir istisnası olarak, bir emeklilik planı kapsamında bu planın üyesi olan 60 yaş ve üzerindeki katılımcılara ödenen tutarlar üzerinden kaynak devlete vergileme hakkı tanınmamıştır. Dolayısıyla, söz konusu kişilere bu fıkra kapsamında yapılan ödemeleri vergilendirme hakkı sadece bu kişilerin mukimi olduğu Devlette ait olacaktır.

4 üncü fıkra ise, bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devlet mukimine ödenen her tür nafaka veya diğer bakım ödemelerinin yalnızca ilk bahsedilen Devlette yani kaynak Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir.

Kamu Hizmeti

Madde 19- 1 inci fıkra, bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bir Akit Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından ödenen ve emekli maaşı veya düzenli ödeme dışında kalan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemelerin yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir. Ancak, hizmet diğer Devlette ifa edildiğinde ve kendisine ödeme yapılan kişi bu Devletin mukimi olduğunda, bu kişinin aynı zamanda bu Devletin vatandaşı olması veya yalnızca hizmet sunmak için bu Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması şartıyla elde edilen gelirler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilecektir.

2 nci fıkra, bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları, düzenli ödemeler veya toplu ödenen emeklilik ile ilgili menfaatlerin yalnızca bu Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Ancak, gerçek kişinin diğer Akit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde söz konusu ödemeler, yalnızca bu kişinin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkra ise, kamu iktisadi kuruluşlarında çalışanlar açısından bu madde hükmünün değil, 15, 16 ve 17 nci madde hükümlerinin uygulanacağı öngörülmektedir.

Öğretmenler ve Öğrenciler

Madde 20- 1 inci fıkra, öğrencilerin yalnızca öğrenim amacıyla geçici bir süre bulundukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırları belirlenmektedir. Buna göre, öğrenciler, geçimlerini veya öğrenimlerini karşılamak üzere, bulundukları Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler dolayısıyla, öğrenim gördükleri Akit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkra, bir Akit Devletin mukimi olan ve diğer Akit Devletteki bir üniversite, kolej, okul veya diğer bir eğitim kurumunda öğretim, lisansüstü eğitim veya araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre için bu diğer Akit Devleti ziyaret eden bir profesör veya öğretmenin, söz konusu

öğretim, lisansüstü eğitim veya araştırma karşılığında elde ettiği her türlü gelirin, bu gelirlerin ilk bahsedilen Devlette vergiye tabi olması veya bu maddenin uygulanması sonucu vergiye tabi hale gelmesi koşuluyla bu diğer Devlette vergilendirilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

3 üncü fıkrada ise, bir profesör veya öğretmen, özellikle belirli kişi veya kişilerin özel menfaatlerine yönelik olarak yürüttükleri araştırma karşılığında elde ettikleri gelire, 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer Gelirler

Madde 21- 1 inci fıkrada, nerede doğarsa doğsun, bir Akit Devlet mukimi tarafından elde edilen ve Anlaşma'nın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, geliri elde eden kişinin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada, 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin, bu Devlette yer alan bir iş yeri veya sabit yerle etkin şekilde bağlantılı bir gelir elde etmesi halinde, bu gelire 1 inci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı, bu durumda, olayına göre ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

3 üncü fıkrada ise, bir Akit Devlet mukimi tarafından diğer Akit Devletteki kaynaklardan Anlaşma'nın bundan önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları elde edilmesi durumunda, bu gelirlerin, doğduğu Devlette de vergilendirilebileceği öngörülmektedir. Bu durumda, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır.

Gelirin Kaynağı

Madde 22- 1 inci fıkrada, bir Akit Devlet mukimince elde edilen ve 6 ila 8, 10 ila 17 ve 19 uncu maddelerden herhangi biri veya birkaçı uyarınca diğer Akit Devlette vergilendirilebilen gelir, kar veya kazançların, diğer Akit Devletin vergiye ilişkin mevzuatı açısından, bu diğer Devletteki kaynaklardan elde edildiğinin kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, bir Akit Devlet mukimince elde edilen ve 6 ila 8, 10 ila 17 ve 19 uncu maddelerden herhangi biri veya birkaçı uyarınca diğer Akit Devlette vergilendirilebilen gelir, kar veya kazançların, 23 üncü maddenin amaçları ve ilk bahsedilen Akit Devletin vergiye ilişkin mevzuatı açısından, bu diğer Akit Devletteki kaynaklardan elde edilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yöntemleri

Madde 23- Madde çifte vergilendirmenin önlenmesi ile ilgilidir.

1 inci fıkra, Avustralya'da mukim olanların Türk mevzuatı uyarınca ve bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak Türkiye'de vergi ödemeleri durumunda, ödenmiş olan bu verginin Avustralya'da mahsup edileceğini hükme bağlamaktadır.

2 nci fıkrada, benzer durum Türkiye'de mukim olanlar için düzenlenmiş olup, bunların da Avustralya mevzuatı uyarınca ve bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak Avustralya'da bir vergi ödemeleri durumunda, bu verginin Türkiye'de mahsup edileceği öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada yapılan düzenlemeye göre, Anlaşma'nın herhangi bir hükmü uyarınca bir Akit Devlet mukiminin elde ettiği gelir, bu Devlette vergiden istisna edilirse, bu Devlet, bu mukimin geriye kalan geliri üzerinden alınacak vergi miktarını hesaplamak, istisna edilen geliri de dikkate alabilecektir.

Ayrım Yapılmaması

Madde 24- Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Akit Devletin vatandaşlarının, diğer Akit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacağı öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yerinin bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada, 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken diğer Akit Devlet mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemelerin, ilk bahsedilen Devletin mukimine ödenmiş gibi gider olarak indirilebileceği hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmiştir.

5 inci fıkrada, Akit Devletlerin kendi mukimlerine uyguladıkları şahsi indirimler ile vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olmadıkları öngörülmektedir.

6 ncı fıkrada, bu maddenin, bir Akit Devletin fıkrada sayılan konulara ilişkin herhangi bir mevzuat hükmüne uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

7 nci fıkrada, bir Akit Devletin vergiden kaçınma veya vergi kaybını önlemeye yönelik mevzuat hükümlerinin neleri kapsadığı düzenlenmiştir.

8 inci fıkrada, bu madde hükümlerinin, bu Anlaşmanın konusuna giren vergilere uygulanacağı düzenlenmiştir.

Karşılıklı Anlaşma Usulü

Madde 25- Maddenin ilk iki fıkrası, bir kişinin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen çözüm yollarıyla bağlı kalmaksızın, mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilecektir. Ancak bu kişi, durumunun 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun olması halinde vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamlarına başvuruda bulunacaktır. Söz konusu müracaatın, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç yıl içerisinde yapılması gerekmektedir.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam itirazı haklı bulur ve sorunu kendi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir. Anlaşmaya varılan her husus, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen zamanaşımı sürelerine bakılmaksızın uygulanacaktır. Bununla beraber, Türkiye yönünden, mükellefin, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadeyi, vergi idaresi tarafından karşılıklı anlaşma sonucunun kendisine bildirilmesinden sonraki bir yıllık süre içerisinde talep etmek zorunda olduğu da ayrıca hükme

bağlanmıştır. İç mevzuatımızda 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Düzeltilme Yetkisi ve Reddiyat" başlıklı 120 nci maddesinde mükellef aleyhine bir hata yapılması durumunda mükellefin fazla ödenen vergiyi iade alabilmesi için düzeltme fişinin kendisine tebliğ edilmesinden itibaren 1 yıl içinde müracaat etmesi gerektiği hususu düzenlenmiştir. 2 nci fıkrada yer alan bu düzenleme ile iç mevzuatımızda yer alan söz konusu madde arasında paralellik sağlanmıştır.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşma'nın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü ve Anlaşma'da ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkrada ise karşılıklı anlaşmanın ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

5 inci fıkrada ise, Hizmet Ticareti Genel Anlaşması'nın XXII nci maddesinin (Danışma) 3 üncü fıkrasının amaçları bakımından, Akit Devletlerin, bu fıkra ile bağlı kalmaksızın, bir kuralın bu Anlaşma kapsamına girip girmeyeceği konusunda aralarında meydana gelecek herhangi bir uyuşmazlığı, söz konusu fıkrada öngörüldüğü üzere, her iki Akit Devletin de onayı ile Hizmet Ticareti Konseyi'ne götürebilecekleri düzenlenmiştir. Söz konusu fıkranın yorumlanmasında meydana gelecek herhangi bir tereddüt, bu maddenin 3 üncü fıkrasına göre çözümlenecek; bu yöntemle göre bir uzlaşma sağlanamaması durumunda ise tereddüt, her iki Akit Devletin de üzerinde mutabık kalacağı bir başka yöntemle göre çözüme kavuşturulacaktır.

Bilgi Değişimi

Madde 26- Anlaşma'nın uygulanabilmesi için, iki Akit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Maddede, Akit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Diplomatik Temsilciler ve Konsolosluk Memurları

Madde 27- Maddede, diplomatik temsilciler ve konsolosluk memurlarının uluslararası hukukunun genel kurallarına veya uluslararası özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları mali ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

Yürürlüğe Girme

Madde 28- 1 inci fıkrada, Akit Devletlerin, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli yasal ve anayasal işlemlerin tamamlandığını diplomatik yollardan yazılı olarak birbirlerine bildirecekleri, Anlaşmanın ise bu bildirimlerin sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe gireceği belirtilmektedir.

2 nci fıkrada ise, vergileme yöntemine göre bu Anlaşmanın hangi tarihten itibaren hüküm ifade edeceği Avustralya ve Türkiye yönünden ayrı ayrı belirtilmek suretiyle hüküm altına alınmıştır.

Yürürlükten Kalkma

Madde 29- Madde, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını belirtmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin her iki Akit Devlette vergileme yöntemine göre hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini belirlemektedir.

PROTOKOL MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Anlaşma'nın ekini oluşturan ve Anlaşma maddelerinin sonunda yer alan Protokol 8 fıkradan ibarettir.

1 inci fıkra, 7 nci maddenin 3 üncü fıkrasına ilişkin olarak, iş yeri tarafından teşebbüsün ana merkezine veya diğer işyerlerine, patentlerin veya diğer hakların kullanımı karşılığında yapılan gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin; verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında yapılan komisyon ödemelerinin; bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, teşebbüsün ana merkezine veya diğer iş yerlerine veya bunlar tarafından ödünç verilen paralar karşılığında yapılan faiz ödemeleri şeklinde ödenen veya borçlanılan tutarların (gerçek giderlerin geri ödenmesi hariç), iş yerinin kazancının belirlenmesinde dikkate alınmayacağı düzenlenmiştir.

2 nci fıkra, iş yerinin oluşması için süre şartına bağlanan birtakım faaliyetlerle ilgili hüküm içeren 5 inci maddenin 3 üncü ve 5 inci fıkraları ile ilgili düzenleme yapılmıştır. 2 nci fıkranın (a) bendinde, bir teşebbüsün bir Akit Devletteki faaliyetlerinin, bu Devlette bağımlı olduğu teşebbüsün yürüttüğü faaliyetlerle bağlantılı olması halinde, faaliyetlerin süresinin, bağımlı teşebbüsler tarafından bu Devlette yürütülen faaliyetlerin sürelerinin toplamına göre belirleneceği öngörülmüştür. Bu fıkranın (b) bendinde, iki ya da daha fazla bağımlı teşebbüsün eş zamanlı olarak yürüttükleri faaliyetlerin, faaliyet süresinin belirlenmesi açısından, yalnızca bir faaliyet dönemi olarak hesaplanacağı hüküm altına alınmış, (c) bendinde ise 5 inci madde uyarınca bir teşebbüsün hangi hallerde diğer teşebbüse bağımlı olduğunun kabul edileceği düzenlenmiştir.

3 üncü fıkra, 5 inci maddenin 5 inci fıkrasına ilişkin olarak, bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Akit Devlette serbest meslek hizmeti ifası üstlenir ve bu hizmet ifasının tamamını veya bir kısmını başka bir teşebbüse devrederse, bu durumda bu diğer teşebbüs tarafından diğer Devlette ifa edilen hizmetin süresinin, ilk bahsedilen teşebbüsün harcadığı süre olarak dikkate alınacağı hüküm altına alınmıştır.

4 üncü fıkra, 8 inci maddeye ilişkin olarak, bu maddede belirtilen gemi veya uçak işletmeciliğinin, deniz dibinin taranması, balıkçılık ve inceleme gibi taşımacılık dışındaki faaliyetleri de kapsadığı ve bir Akit Devlette bir veya birkaç yerde yürütülen bu faaliyetlerin, yalnızca bu Devletteki yerlerle sınırlı gemi veya uçak işletmeciliği olarak değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

5 inci fıkra, 10, 11 ve 12 nci maddelerin amaçları bakımından, bir kişinin, temettü, faiz veya gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı olması durumunda, bu kişiye yapılan temettü, faiz veya gayrimaddi hak bedeli ödemelerinin, bir Akit Devletin mukimine yapılan ödemeler olarak anlaşılabileceği düzenlenmiştir.

6 ncı fıkra, 10 uncu maddeye ilişkin olarak, 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasının (a) (ii) alt bendinde belirtilen oran sınırlamasına bakılmaksızın, temettülerin Avustralya'da vergiye tabi tutulması durumunda, Türkiye'nin, bu kapsamdaki temettüler üzerinden, söz konusu fıkranın (b) bendinde belirtilen oranı aşmayacak oranda vergi alabileceğini, 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen oran sınırlamasına bakılmaksızın Türkiye'de mukim bir iş yerine atfedilen kazançların Avustralya'da vergiye tabi tutulması durumunda ise, Türkiye'nin, bu kapsamdaki tutarlar üzerinden, söz konusu fıkranın (b) bendinde belirtilen oranı aşmayacak oranda vergi alabileceği düzenlenmiştir.

7 nci fıkra, 10 uncu maddenin 3 üncü fıkrasına ilişkin olarak, Türkiye yönünden temettülerin, intifa senetleri, intifa hakları veya kurucu hisse senetlerinden elde edilen gelirler ile yatırım fonu veya yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri de kapsayacağı hüküm altına alınmıştır.

8 inci fıkra, 18 inci maddenin 3 üncü fıkrasına ilişkin olarak, Avustralya kaynaklı ödemeler yönünden, "emekli maaşı, düzenli ödeme veya diğer benzeri periyodik ödemelerin elde edilmesi hakkı karşılığında toplu ödemeler" teriminin, geçici ikamet vizesi ile ziyarette bulunurken Avustralya'da çalışmış olan bir kişiye yapılan emekli maaşı ödemelerini kapsamayacağı düzenlenmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/959

Karar No.: 167

3 Mart 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 1/10/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 15/10/2010 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 2/3/2011 tarihli 23 üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, Anlaşma ile iki Ülke arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi amacıyla kişilerin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesinin amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, kişilerin aynı gelir üzerinden her iki devlette birden vergilendirilmesinin önüne geçilmesini, vergileme hakkının gelir unsurları itibarıyla ikamet edilen veya kaynak devletlerden birine bırakılmasını, devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer devlet mukimlerinin, o devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmasını öngören Anlaşma ve Protokol'e bağlayıcılık kazandırılmasının Ülkemiz açısından faydalı olacağı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Üye	Üye
<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Hüseyin Pazarıcı</i>	<i>Onur Öymen</i>
Karabük	Balıkesir	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Şükrü Mustafa Elekdag</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Mehmet Ufuk Uras</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
Üye	Üye	
<i>Metin Ergun</i>	<i>Necip Taylan</i>	
Muğla	Tekirdağ	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AVUSTRALYA HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE ANLAŞMAYA İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 28 Nisan 2010 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması” ve Anlaşmaya ilişkin Protokol’ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AVUSTRALYA HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE ANLAŞMAYA İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
AVUSTRALYA HÜKÜMETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE
VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti,

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

MADDE 1

Kapsanan Kişiler

Bu Anlaşma Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

MADDE 2

Kapsanan Vergiler

1. Bu Anlaşmanın uygulanacağı mevcut vergiler:

(a) Avustralya'da:

Avustralya federal kanunu uyarınca petrol kaynaklarının araştırılması veya işletilmesi ile ilgili kıyı ötesi (off-shore) projeleri kapsamında alınan kaynak kiralama vergisi dahil olmak üzere gelir vergisi;

(b) Türkiye'de:

(i) gelir vergisi; ve

(ii) kurumlar vergisi.

2. Bu Anlaşma aynı zamanda, Avustralya federal mevzuatı veya Türk mevzuatı uyarınca bu Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın uygulanacağı vergilerle ilgili olarak kendi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri, bu değişikliklerden sonraki makul bir süre içerisinde birbirlerine bildireceklerdir.

3. 26 ncı maddenin amaçları bakımından, bu Anlaşmanın uygulanacağı vergiler:

- (a) Avustralya yönünden, Vergi Dairesi Başkanı tarafından yürütülen federal vergi kanunları uyarınca alınan her tür ve tanımdaki vergiler; ve
- (b) Türkiye yönünden, Maliye Bakanlığı tarafından yürütülen vergi kanunları uyarınca alınan her tür ve tanımdaki vergiler.

MADDE 3

Genel Tanımlar

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini gerektirmedikçe:

- (a) "Avustralya" terimi, coğrafi anlamda kullanıldığında, aşağıdakiler dışındaki dış bölgeleri kapsamaz:

- (i) Norfolk Adası Bölgesi;
- (ii) Christmas Adası Bölgesi;
- (iii) Cocos (Keeling) Adaları Bölgesi;
- (iv) Ashmore ve Cartier Adaları Bölgesi;
- (v) Heard Adası ve McDonald Adaları Bölgesi; ve
- (vi) Coral Sea Adaları Bölgesi

ile uluslararası hukuka uygun olarak kıta sahanlığının deniz yatağı ve toprak altı doğal kaynaklarının araştırılması veya işletilmesine ilişkin şu anda yürürlükte olan Avustralya mevzuatı açısından, Avustralya toprak sınırlarına (bu bentte belirtilen Bölgeler dahil) bitişik herhangi bir alanı kapsar;

- (b) "Türkiye" terimi, Türkiye'nin egemenlik alanını, bunun yanı sıra, uluslararası hukuka uygun olarak kıta sahanlığının deniz yatağı ve toprak altındaki doğal kaynakların araştırılması ve işletilmesi amacıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu (deniz) alanlarını ifade eder;

- (c) "Avustralya vergisi" terimi, Avustralya tarafından alınan ve bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin 1 veya 2 nci fıkraları uyarınca uygulanan vergiler anlamına gelir; ancak, bu vergilere ilişkin Avustralya mevzuatı uyarınca uygulanan ceza veya faizleri kapsamaz;
- (d) "Türk vergisi" terimi, Türkiye tarafından alınan ve bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin 1 inci veya 2 nci fıkraları uyarınca uygulanan vergiler anlamına gelir; ancak, bu vergilere ilişkin Türk mevzuatı uyarınca uygulanan ceza veya faizleri kapsamaz;
- (e) "Şirket" terimi, vergileme yönünden şirket veya kurum olarak muamele gören herhangi bir kurum veya kuruluş anlamına gelir;
- (f) "Yetkili makam" terimi, Avustralya yönünden, Vergi Dairesi Başkanı veya onun yetkili temsilcisini ve Türkiye yönünden Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini ifade eder;
- (g) "Bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre, Avustralya veya Türkiye anlamına gelir;
- (h) "Bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;
- (i) "Uluslararası trafik" terimi, yalnızca diğer Akit Devletin sınırı veya sınırları içinde gerçekleştirilen gemi veya uçak işletmeciliği hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından gemi veya uçak işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder;
- (j) "Türk şirketi" terimi, Türk vergisine ilişkin Türk mevzuatı uyarınca Türkiye mukimi olan ve Avustralya vergisine ilişkin Avustralya mevzuatı uyarınca Avustralya mukimi olmayan bir şirketi ifade eder;
- (k) "Avustralya şirketi" terimi, Avustralya vergisine ilişkin Avustralya mevzuatı uyarınca Avustralya mukimi olan ve Türk vergisine ilişkin Türk mevzuatı uyarınca Türkiye mukimi olmayan bir şirketi ifade eder;
- (l) Bir Akit Devlete ilişkin "vatandaş" terimi:
  - (i) o Akit Devletin vatandaşlığına veya uyrukluğuna sahip herhangi bir gerçek kişiyi; ve
  - (ii) o Akit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir şirketi veya hükmi şahsıifade eder;
- (m) "Kişi" terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır.

2. Anlaşmanın bir Akit Devlet tarafından uygulanmasına ilişkin olarak, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmanın uygulanacağı vergilere ilişkin olarak, o tarihte bu Devletin mevzuatında sahip olduğu anlamı taşıyacak ve bu Devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre üstünlük taşıyacaktır.

MADDE 4

Mukim

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, bir kişi, aşağıdaki durumlarda bir Akit Devletin mukimi sayılacaktır:

(a) Avustralya yönünden, bu kişi:

(i) Bir Avustralya şirketi ise; veya

(ii) Avustralya vergisine ilişkin Avustralya mevzuatı uyarınca Avustralya’da mukim olan herhangi bir kişi (şirket hariç) ise;

(b) Türkiye yönünden, bu kişi:

(i) bir Türk şirketi ise; veya

(ii) Türk vergisine ilişkin Türk mevzuatı uyarınca Türkiye’de mukim olan herhangi bir kişi (şirket hariç) ise.

2. “Bir Akit Devletin mukimi” terimi, bu Devleti ve bu Devletin herhangi bir politik alt bölümünü veya mahalli idaresini de kapsar.

3. Bir kişi, yalnızca bir Devletteki kaynaklardan elde ettiği gelir nedeniyle bu Devlette vergiye tabi ise, bu kişi, Anlaşmanın amaçları bakımından bu Devletin mukimi sayılmayacaktır.

4. Bu maddenin önceki hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

(a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Ancak; eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev söz konusu değilse, bu kişi, yalnızca kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerin merkezi olan) Devletin mukimi kabul edilecektir;

(b) Eğer bu kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

(c) Eğer bu kişi, her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşma ile çözeceklerdir.

MADDE 5

İş Yeri

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "iş yeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İş yeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

- (a) yönetim yeri;
- (b) şube;
- (c) büro;
- (d) fabrika;
- (e) atölye;
- (f) maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların araştırılması veya işletilmesiyle ilgili diğer herhangi bir yer; ve
- (g) 6 aydan fazla devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, kurma veya montaj projesi.

3. Bir teşebbüsün, bir Akit Devlette:

- (a) 6 ayı aşan bir süre bu Devlette üstlenilen bir inşaat şantiyesi, yapım, kurma veya montaj projesi ile ilgili gözetim faaliyetinde bulunması; veya
- (b) önemli ekipmanların, teşebbüs tarafından, herhangi bir 12 aylık dönemde 6 ayı aşan bir süre bu Devlette kullanılması

durumunda, teşebbüsün bu Devlette bir iş yerine sahip olduğu ve bu iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu kabul edilecektir.

4. Bir teşebbüs, yalnızca;

- (a) tesislerin, teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın yalnızca depolanması, teşhiri veya düzenli olmayan teslimi amacıyla kullanılması; veya
- (b) teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca depolama, teşhir veya düzenli olmayan teslim amacıyla elde tutulması; veya
- (c) teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmek amacıyla elde tutulması; veya
- (d) işe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması; veya

- (e) işe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için reklam veya bilimsel araştırma gibi yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla elde tutulması

nedeniyle bir iş yerine sahip kabul edilmeyecektir.

5. 1, 2 ve 3 üncü fıkraların hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet teşebbüsü herhangi bir 12 aylık dönemde diğer Akit Devlette 183 günü aşan bir süre veya sürelerde serbest meslek faaliyetleri icra eder ve söz konusu faaliyetler, bu diğer Devlette bulunan ve bu tür hizmetler veren bir veya daha fazla gerçek kişi aracılığıyla ifa edilirse, bu hizmetlerin ifa edilmesi için sürdürülen faaliyetlerin, teşebbüsün bu diğer Devlette bulunan bir iş yeri vasıtasıyla yürütüldüğü kabul edilecektir.

6. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri ile bağlı kalınsınız, bir kişi -7 nci fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Akit Devlette, diğer Akit Devletin bir teşebbüsü adına hareket ederse ve eğer bu kişi:

- (a) faaliyetleri teşebbüs için mal veya ticari eşya alımı ile sınırlı olmadıkça, o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa; veya
- (b) böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına düzenli olarak sevk ettiği mallardan veya ticari eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden mal veya ticari eşya stoku bulundurursa; veya
- (c) bu şekilde hareket ederek, teşebbüse ait mal veya ticari eşyayı o Devlette teşebbüs için imal eder ya da bir işleme tabi tutarsa

bu teşebbüs, bu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla ilk bahsedilen Akit Devlette bir iş yerine sahip kabul edilecektir.

7. Bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Akit Devlette, işlerini yalnızca bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir iş yerine sahip kabul edilmeyecektir; şu kadar ki, bu kişilerin kendi işlerine olağan şekilde devam etmeleri şarttır.

8. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan (bir iş yeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir iş yeri oluşturmaz.

9. 11 inci maddenin 6 ncı fıkrası ile 12 nci maddenin 5 inci fıkrasının amaçları bakımından, bir iş yerinin her iki Akit Devletin de dışında olup olmadığının ve bir Akit Devletin teşebbüsü olmayan bir teşebbüsün bir Akit Devlette iş yerine sahip olup olmadığının belirlenmesinde, bu maddenin önceki fıkralarında belirtilen prensipler uygulanacaktır.

MADDE 6

Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

1. Gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir (gayrimenkul varlık üzerinde yapılan tarımsal, kırsal veya ormancılık faaliyetlerinden elde edilen gelir dahil), söz konusu varlığın bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

2. Bu maddedeki "gayrimenkul varlık" terimi:

(a) Avustralya yönünden, Avustralya kanunlarında sahip olduğu anlamı taşır ve:

- (i) maden, petrol veya doğalgaz yatakları veya diğer doğal kaynakların araştırılması hakkı ile söz konusu yatakların veya kaynakların işletme hakkı dahil olmak üzere, ıslah edilsin veya edilmesin, bir arazinin ve bu arazi içinde ve üzerindeki diğer menfaatlerin kiralınmasını; ve
- (ii) maden, petrol veya doğalgaz yatakları ile taş ocaklarının veya doğal kaynakların çıkarıldığı veya işletildiği diğer yerlerin işletilmesi veya araştırma ya da işletme hakkı karşılığında yapılan sabit ya da değişken ödemelere ilişkin hakları

kapsar;

(b) Türkiye yönünden, Türk mevzuatı uyarınca gayrimenkul varlık anlamına gelir ve:

- (i) gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları;
- (ii) tarım ve ormancılıkta kullanılan hayvan ve araçları (balık yetiştiriciliği ve üretimi dahil);
- (iii) özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları; ve
- (iv) gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında yapılan sabit ya da değişken ödemelere ilişkin hakları

kapsar;

(c) gemi, vapur ve uçakları kapsamaz.

3. 2 nci fıkrada belirtilen herhangi bir menfaat veya hakkın, duruma göre, arazi, maden, petrol veya doğalgaz yatakları, taş ocakları, doğal kaynaklar, gayrimenkul varlık, gayrimenkul mülk veya kaynakların bulunduğu veya araştırmanın yapıldığı yerde bulunduğu kabul edilir.

4. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

5. 1, 3 ve 4 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklarından elde edilen gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

MADDE 7

Ticari Kazançlar

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, söz konusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları, yalnızca iş yerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu, her iki Akit Devlette de bu iş yerine atfedilecek kazanç, bu iş yeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve iş yerini oluşturduğu teşebbüsten veya ilişkide bulunduğu diğer teşebbüslerden tamamen bağımsız bir nitelik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir iş yerinin kazancı belirlenirken, iş yerinin bulunduğu Akit Devlette veya başka bir yerde yapılan, iş yerinin amaçlarına uygun olan ve iş yerinin bağımsız bir statüye sahip olması halinde indirilebilecek olan giderlerin (yönetim ve genel idare giderleri dahil) indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İş yerine, bu iş yeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması dolayısıyla herhangi bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Bu maddenin hiçbir hükmü, bir Akit Devletin yetkili makamının elindeki bilgilerin bir iş yerine atfedilen kazancın belirlenmesinde yeterli olmaması durumu dahil olmak üzere, bu Devletin, bir kişinin vergi yükümlülüğünün belirlenmesine ilişkin herhangi bir kanununun uygulanmasını etkilemeyecektir. Ancak bu kanun, söz konusu yetkili makamda mevcut bulunan bilgilerin izin verdiği ölçüde, bu maddedeki ilkelere uygun olarak uygulanacaktır.

6. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir veya kazanç unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

7. Bu maddenin hiçbir hükmü, bir Akit Devletin, mukim olmayanların sigortacılık kazançları üzerinden alınan vergiye ilişkin herhangi bir kanununun uygulanmasını etkilemeyecektir. Ancak, bu Anlaşmanın imza tarihinde Akit Devletlerin herhangi birinde yürürlükte olan ilgili kanunun değişmesi durumunda (genel karakterini etkilemeyecek

küçük değişiklikler hariç), Akit Devletler, bu fıkrada uygun bir değişiklik yapmak amacıyla birbirleriyle görüş alışverişinde bulunacaklardır.

8. (a) Bir Akit Devlet mukimi, vergi amaçları bakımından şirket olarak değerlendirilenler hariç, bir vakfın (trust estate) mütevellisi tarafından diğer Akit Devlette faaliyette bulunan bir teşebbüsün ticari kazançlarında, doğrudan ya da bir veya daha fazla aracı vakıf (trust estate) vasıtasıyla hisseye sahip olduğunda; ve

(b) Söz konusu mütevellî, bu teşebbüsle ilgili olarak, 5 inci maddedeki prensiplere uygun olarak bu diğer Devlette bir iş yerine sahip olduğunda,

söz konusu mütevellî tarafından işletilen bu teşebbüsün, diğer Devlette, bu mukim tarafından diğer Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu kabul edilecek ve söz konusu ticari kazanç hissesi bu iş yerine atfedilecektir.

MADDE 8

Denizcilik ve Havacılık Faaliyetleri

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bu kazançlar, doğrudan veya dolaylı olarak yalnızca diğer Akit Devlet sınırları içerisinde yapılan gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edildiğinde, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir ortak teşebbüse veya uluslararası faaliyet gösteren bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

4. Bu maddenin amaçları bakımından, bir Akit Devlette yüklenen ve yine bu Devlet sınırları içindeki bir yere boşaltılan gemi veya uçak vasıtasıyla yapılan yolcu, canlı hayvan, posta, mal veya ticari eşya taşımacılığından elde edilen kazançlar, yalnızca bu Devlet sınırları içinde yapılan gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançlar olarak değerlendirilecektir.

MADDE 9

Bağımlı Teşebbüsler

1. (a) Bir Akit Devlet teşebbüsü, doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

(b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan koşullar, tamamen bağımsız bir şekilde birbirleriyle iş yapan bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu teşebbüslerden birisinde oluşması beklenen, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenebilir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bu maddedeki hiçbir şey, bir Akit Devletin yetkili makamının elindeki bilgilerin bir teşebbüsün kazancının belirlenmesinde yeterli olmaması durumu dahil olmak üzere, bu Devletin, bir kişinin vergi yükümlülüğünün belirlenmesine ilişkin herhangi bir kanununun uygulanmasını etkilemeyecektir. Ancak bu kanun, söz konusu yetkili makamda mevcut bulunan bilgilerin izin verdiği ölçüde, bu maddedeki ilkelere uygun olarak uygulanacaktır.

3. Bir Akit Devlet teşebbüsünün, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri nedeniyle bu Devlette vergilendirilen kazançları, diğer Akit Devlette vergilendirilen diğer Devletin teşebbüsünün kazancını da içermesi ve aynı zamanda bu kazancın, teşebbüsler arasındaki mevcut koşulların, birbirleriyle tamamen bağımsız şekilde ilişkide bulunan bağımsız teşebbüsler arasında olması makul olarak beklenen koşullar göz önünde tutularak diğer Devletin teşebbüsüne eklenmesi beklenen kazanç olması durumunda, ilk bahsedilen Devlet, diğer Akit Devlet tarafından yapılan bu düzenlemenin yerinde olduğu kanaatine varırsa, söz konusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları bu amaçla birbirlerine danışacaklardır.

MADDE 10

Temettüler

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

- (a)(i) Avustralya mukimi bir şirket tarafından ödenen temettüler yönünden, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin oy gücünün en az %10 unu doğrudan elinde tutan bir şirkete (ortaklık hariç) ödenmesi halinde, gayrisafi temettü tutarının % 5'i; ve
- (ii) Türkiye mukimi bir şirket tarafından ödenen temettüler yönünden, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin sermayesinin en az %25 ini doğrudan elinde tutan bir şirkete (ortaklık hariç) ödenmesi halinde, Türkiye'de tam oranlı kurumlar vergisine tabi tutulan kazançlar üzerinden ödenen temettülerin gayrisafi tutarının %5'i; ve

- (b) tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i.

Ancak, bu Anlaşmanın imza tarihinde her iki Akit Devlette geçerli olan ilgili kanunların, genel karakterini etkilemeyecek küçük değişiklikler hariç olmak üzere değişmesi durumunda, Akit Devletler, bu fıkrada uygun bir değişiklik yapmak amacıyla birbirleriyle görüş alışverişinde bulunacaklardır.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançla katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri ve dağıtımını yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer tutarları ifade eder.

4. Bir Akit Devletin mukimi olan ve diğer Akit Devlette bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir şirketin kazançları 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden, iş yerinin bulunduğu Akit Devlette bu Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilir. Ancak, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

(a) şirket kazançlarının bu Devlette tam oranlı kurumlar vergisine tabi tutulması durumunda kalan miktarın % 5'i;

(b) tüm diğer durumlarda kalan miktarın % 15'i.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu temettü elde ediş olayı ile bu iş yeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. 4 üncü fıkra saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletten kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, temettülerin kendi mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde ediş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması durumları hariç olmak üzere, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamayacağı gibi, ödenen temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançtan veya gelirden oluşması durumunda bile, bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz.

MADDE 11

Faiz

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Devletin bir mukimi ise bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. Akit Devletlerden birinin Hükümeti, merkez bankası veya bu Devlette merkez bankası faaliyetlerini yürüten bir banka tarafından, resmi rezerv varlıklara ilişkin yatırımlardan elde edilen faiz, diğer Akit Devlette vergiden istisna edilecektir.

4. Bu maddedeki "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya kazanca katılma hakkını tanısin tanımasın, kamu menkul kıymetleri veya tahvil ya da borç senetleri ile diğer her nevi borçlanmalardan doğan faizi ve gelirin elde edildiği Akit Devletin mevzuatına göre vergileme yönünden ikrazatlardan elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer bütün gelirleri kapsar.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu faizin ödendiği alacak ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Faizin, ödemeyi yapan kişinin mukim olduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette veya her iki Akit Devletin dışında faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir iş yerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu iş yeri veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu faizin iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılması beklenen miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda, ödenen faiz tutarının fazla kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12

Gayrimaddi Hak Bedelleri

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu gayrimaddi hak bedelleri, elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. Bu maddedeki "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, periyodik olsun veya olmasın ve ne şekilde tanımlanırsa tanımlansın ya da hesaplınsın, aşağıda belirtilenler karşılığında yapılan her türlü alacak veya ödeme anlamına gelir:

- (a) her nevi telif hakkının, patentin, tasarım veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin, alameti farikanın veya diğer benzeri hak veya varlıkların kullanımı veya kullanım hakkı; veya
- (b) sınai, ticari veya bilimsel teçhizatın kullanımı veya kullanım hakkı; veya
- (c) bilimsel, teknik, sınai veya ticari tecrübe veya bilgilerin temini; veya
- (d) (a) bendinde bahsedilen her türlü hak veya varlığın, (b) bendinde bahsedilen her türlü teçhizatın veya (c) bendinde bahsedilen her türlü tecrübe veya bilginin uygulanmasını veya kullanılmasını sağlamaya yönelik, tali ve yardımcı nitelik taşıyan her türlü yardım temini; veya
- (e) (i) sinema filmlerinin; veya
  - (ii) televizyon, radyo veya diğer yayınlara ilişkin film, ses ya da görüntü kayıt diskleri veya bantlarının veya diğer görüntü veya ses kopyaları ya da yayınlarının kullanımı veya kullanım hakkı; veya
- (f) ilgili lisansta belirtilen radyo frekans dalgalarının tamamen veya kısmen kullanımı veya kullanım hakkı; veya
- (g) bu fıkarda belirtilen herhangi bir varlığın veya hakkın kullanımı veya temininden tamamen veya kısmen vazgeçme.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı, söz konusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve söz konusu bedelin ödendiği veya borçlanıldığı varlık veya hak ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Gayrimaddi hak bedelinin, ödemeyi yapan kişinin mukim olduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette veya her iki Akit Devletin dışında gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan yükümlülükle bağlantılı bir iş yerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu iş yerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu gayrimaddi hak bedelinin iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Ödenen veya borçlanılan gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılması beklenen miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ödenen veya borçlanılan gayrimaddi hak bedelinin fazla kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 13

Varlıkların Elden Çıkarılması

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan gelir, kâr veya kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün, gayrimenkul varlıklar hariç olmak üzere, diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yerinin ticari varlığına dahil varlıkların veya ilk bahsedilen Devletin bir mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan gelir, kâr veya kazançlar, bu iş yerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından sağlanan gelir, kâr veya kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
3. Bir Akit Devlet teşebbüsünce, uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçakların veya söz konusu gemi veya uçakların işletilmesiyle ilgili varlıkların (gayrimenkul varlık hariç) elden çıkarılmasından sağlanan gelir, kâr veya kazançlar, yalnızca bu Akit Devlette vergilendirilecektir.
4. Bir Akit Devlet mukimince, değerinin yüzde ellisinden fazlası, doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkulü temsil eden hisse senetleri veya benzeri menfaatlerin elden çıkarılmasından sağlanan gelir, kâr veya kazançlar bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
5. Bundan önceki fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan sermaye nitelikli kazançlar, yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.
6. 5 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Avustralya mukimince, bir Türk şirketindeki hisse senetleri veya benzeri hakların veya bir Türk mukimi tarafından ihraç edilen tahvillerin elden çıkarılmasından sağlanan sermaye nitelikli kazançlar, bu hisse, hak veya tahvillerin iktisap ve elden çıkarılmaları arasındaki süre iki yılı aşmadığı takdirde, Türkiye’de vergilendirilebilir.

MADDE 14

Serbest Meslek Faaliyetleri

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin serbest meslek hizmetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, söz konusu hizmet veya faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve:

- (a) bu kişi, bu diğer Devlette, söz konusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip ise; veya

- (b) bu kişi, bu diğer Devlette, söz konusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek amacıyla, diğer Devletin gelir yılı içinde başlayan veya sona eren herhangi bir 12 aylık dönemde bir ya da birkaç seferde toplam 183 günü aşan bir süre bulunursa

söz konusu gelir aynı zamanda bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda, olayına göre, yalnızca söz konusu sabit yere atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette ifa edilen hizmet veya faaliyetlerden elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Serbest meslek faaliyetleri” terimi, bağımsız olarak yürütölen bilimsel, edebi, artistik, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

MADDE 15

Bağımlı Kişisel Faaliyetler

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen söz konusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkraya hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

- (a) gelir elde eden kişi, diğer Devlette, bu diğer Devletin gelir yılı içinde başlayan veya sona eren herhangi bir 12 aylık dönemde bir ya da birkaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere bulunursa; ve
- (b) ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa; ve
- (c) ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir iş yerinden veya sabit yerden yapılmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 16

Yöneticilere Yapılan Ödemeler

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devletin mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 17

Sanatçılar

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin mukimi olan sanatçıların (tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçıları ile müzisyen ve sporcular gibi) diğer Akit Devlette bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının bu nitelikteki şahsi faaliyetlerinden doğan gelir, sanatçının kendisi adına değil de bir başkası adına tahakkuk ederse, söz konusu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bu sanatçının faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin mukimi olan bir sanatçının diğer Akit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsi faaliyetlerden elde ettiği gelir, diğer Devlette icra edilen söz konusu faaliyetlerin tamamen veya önemli ölçüde, herhangi bir politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere ilk bahsedilen Devletin kamusal fonlarından desteklenmesi halinde, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

MADDE 18

Emekli Maaşları ve Düzenli Ödemeler

1. 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine ödenen emekli maaşları, düzenli ödemeler ve benzeri periyodik ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. “Düzenli ödeme” terimi, para veya parayla ölçülebilir bir menfaat karşılığında tam ve yeterli ödemede bulunma taahhüdüne bağlı olarak, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek belli bir meblağı ifade eder.

3. 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, emekli maaşı, düzenli ödeme veya diğer benzeri periyodik ödemelerin elde edilmesi hakkı karşılığında bir Akit Devlet mukimine yapılan toplu ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, bu tür toplu ödemeler (bir emeklilik planı kapsamında bu planın üyesi olan 60 yaş ve üzerindeki katılımcılara ödenen tutarlar hariç), diğer Devlette doğduğu takdirde, bu diğer Devlette de vergilendirilebilir.

4. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen her tür nafaka veya diğer bakım ödemeleri, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

MADDE 19

Kamu Hizmeti

1. Bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bir Akit Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından ödenen ve emekli maaşı veya düzenli ödeme dışında kalan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, hizmet diğer Devlette ifa edilirse ve kendisine ödeme yapılan kişi bu diğer Devletin bir mukimi ise, söz konusu maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilecektir. Ancak, bu kişinin:

(a) bu Devletin bir vatandaşı olması; veya

(b) yalnızca bu hizmeti ifa etmek amacıyla bu Devletin bir mukimi durumuna geçmemiş olması

gerekmektedir.

2. (a) 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin kendisine, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları, düzenli ödemeler veya toplu ödenen emeklilik ikramiyeleri yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

(b) Bununla beraber, gerçek kişinin diğer Akit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, (a) bendinde belirtilen emekli maaşı veya düzenli ödemeler, yalnızca bu diğer Akit Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari veya ekonomik faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemelere 15, 16 ve 17 nci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 20

Öğretmenler ve Öğrenciler

1. Bir Akit Devletin mukimi olan veya diğer Akit Devleti ziyaretinden hemen önce bu Devletin mukimi olan ve diğer Devlette yalnızca öğrenim amacıyla geçici bir süre bulunan bir öğrenciye, geçimini veya öğrenimini karşılamak amacıyla diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Akit Devletlerden birinin mukimi olan ve diğer Akit Devletteki bir üniversite, kolej, okul veya diğer bir eğitim kurumunda öğretim, lisansüstü eğitim veya araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre için bu diğer Akit Devleti ziyaret eden bir profesör veya öğretmenin, söz konusu öğretim, lisansüstü eğitim veya araştırma karşılığında elde ettiği her türlü gelir, bu gelirlerin ilk bahsedilen Devlette vergiye tabi olması veya bu maddenin uygulanması sonucu vergiye tabi hale gelmesi koşuluyla bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

3. Bir profesör veya öğretmenin, özellikle belirli kişi veya kişilerin özel menfaatlerine yönelik olarak yürüttükleri araştırma karşılığında elde ettikleri gelire, bu maddenin 2 nci fıkrası uygulanmayacaktır.

MADDE 21

Diğer Gelirler

1. Bir Akit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin, bu Devlette yer alan bir iş yeri veya sabit yerde etkin şekilde bağlantılı bir gelir elde etmesi halinde, bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin, bu Anlaşmanın önceki maddelerinde belirtilmeyen, diğer Akit Devletteki kaynaklardan elde ettiği gelir unsurları, bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

MADDE 22

Gelirin Kaynağı

1. Bir Akit Devlet mukimince elde edilen ve 6 ila 8, 10 ila 17 ve 19 uncu maddelerden herhangi biri veya birkaçı uyarınca diğer Akit Devlette vergilendirilebilen gelir, kâr veya kazançların, diğer Akit Devletin vergiye ilişkin mevzuatı açısından, bu diğer Devletteki kaynaklardan elde edildiği kabul edilecektir.

2. Bir Akit Devlet mukimince elde edilen ve 6 ila 8, 10 ila 17 ve 19 uncu maddelerden herhangi biri veya birkaçı uyarınca diğer Akit Devlette vergilendirilebilen gelir, kâr veya kazançların, 23 üncü maddenin amaçları ve ilk bahsedilen Akit Devletin vergiye ilişkin mevzuatı açısından, bu diğer Akit Devletteki kaynaklardan elde edildiği kabul edilecektir.

MADDE 23

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yöntemleri

1. Avustralya dışındaki bir ülkede ödenen verginin Avustralya vergisinden mahsubuna izin veren o tarihte yürürlükte olan Avustralya mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere (bu maddenin genel ilkesini etkilemeyecek şekilde), Avustralya mukimi bir kişi tarafından Türkiye'deki kaynaklardan elde edilen gelire ilişkin olarak, Türk mevzuatı uyarınca ve bu Anlaşmaya uygun olarak, doğrudan veya indirim suretiyle ödenen Türk vergisinin, bu gelire ilişkin olarak ödenecek Avustralya vergisinden mahsubuna izin verilecektir.

2. Türkiye dışındaki bir ülkede ödenen verginin Türk vergisinden mahsubuna izin veren o tarihte yürürlükte olan Türk mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere (bu maddenin genel ilkesini etkilemeyecek şekilde), Türkiye mukimi bir kişi tarafından, Avustralya'daki kaynaklardan elde edilen gelire ilişkin olarak, Avustralya mevzuatı uyarınca ve bu Anlaşmaya uygun olarak ödenen Avustralya vergisinin, söz konusu gelire ilişkin olarak ödenecek Türk vergisinden mahsubuna izin verilecektir. Bununla birlikte söz konusu mahsup, Avustralya'da vergilendirilebilen gelire atfedilen mahsuptan önce hesaplanan Türk vergisi miktarını aşmayacaktır.

3. Anlaşmanın herhangi bir hükmü uyarınca bir Akit Devlet mukimi tarafından elde edilen gelir, bu Devlette vergiden istisna edilirse, bu Devlet, her halükarda, bu mukimin geriye kalan geliri üzerinden alınacak vergi miktarını hesaplarken, istisna edilen geliri de dikkate alabilir.

MADDE 24

Ayrım Yapılmaması

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda, özellikle mukimlik yönünden, karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. Bu Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yeri, diğer Devlette, bu diğer Devletin benzer koşullarda aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bu Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı durumlar hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, söz konusu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesi amacıyla, bu ödemeler ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi, aynı koşullarda indirilebilecektir.

4. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzer koşullardaki diğer benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu maddede yer alan hiçbir husus, bir Akit Devletin kendi mukimlerine uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devletin mukimi olan gerçek kişilere de uygulamak zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

6. Bu madde, bir Akit Devletin:

- (a) vergiden kaçınma veya vergi kaybını önlemek amacıyla düzenlenen;
- (b) bir varlığın devrinden kaynaklanan verginin, bu varlığın, devralan kişi tarafından tekrar devredilmesinin, bu Akit Devletin mevzuatı uyarınca vergileme yetkisinin dışında kalacağı durumda, ertelenmesine müsaade etmeyen;
- (c) Türkiye mukimleri tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunan Avustralya şirketlerinin, konsolidasyon işleminden, diğer Avustralya şirketleri gibi aynı şart ve koşullarda faydalanabilmeleri kaydıyla, grup şirketlerinin vergi amaçları bakımından tek bir şirket olarak kabul edilmeleri için konsolidasyonunu sağlayan;
- (d) gerekli niteliklere sahip mükelleflere araştırma ve geliştirme giderleri için indirim sağlayan; veya
- (e) Avustralya Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Nota Teatisinde bu maddeden etkilenmeyeceği hususunda üzerinde anlaşmaya varılmış olan,

herhangi bir mevzuat hükmüne uygulanmayacaktır.

7. Bu maddedeki, bir Akit Devletin vergiden kaçınma veya vergi kaybını önlemeye yönelik mevzuat hükümleri:

- (a) örtülü sermaye, temettü gizlenmesi ve transfer fiyatlandırmasına yönelik önlemleri,
- (b) kontrol edilen yabancı şirket, transfer yapan vakıflar (transferor trusts) ve yabancı yatırım fonuna ilişkin kuralları; ve

- (c) koruma tedbirleri de dahil olmak üzere, vergilerin etkin bir şekilde tahsilatı ve takibini sağlayacak önlemleri

kapsar.

8. Bu madde hükümleri, bu Anlaşmanın konusuna giren vergilere uygulanacaktır.

MADDE 25

Karşılıklı Anlaşma Usulü

1. Bir kişi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşmaya uygun olmayan bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin, bu Anlaşmanın uygulandığı vergilerle ilgili iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya konu 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygunsa, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç yıl içerisinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamaz ise, bu Anlaşmaya ters düşen vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşma yoluyla konuyu çözmeye gayret sarf edecektir. Anlaşmaya varılan husus, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen zamanaşımı sürelerine bakılmaksızın uygulanacaktır. Bununla beraber, Türkiye yönünden, mükellef, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadeyi, vergi idaresi tarafından karşılıklı anlaşma sonucunun kendisine bildirilmesinden sonraki bir yıllık süre içerisinde talep etmek zorundadır.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güclüğü veya tereddüdü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, bu Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerine etkinlik kazandırmak amacıyla birbirleriyle doğrudan haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alışverişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Akit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinin bir araya gelmeleri vasıtasıyla gerçekleştirilebilir.

5. Hizmet Ticareti Genel Anlaşması'nın XXII nci maddesinin (Danışma) 3 üncü fıkrasının amaçları bakımından, Akit Devletler, bu fıkra ile bağlı kalmaksızın, bir kuralın bu Anlaşma kapsamına girip girmeyeceği konusunda aralarında meydana gelecek herhangi bir uyuşmazlığı, söz konusu fıkra da öngörüldüğü üzere, her iki Akit Devletin de onayı ile Hizmet Ticareti Konseyi'ne götürebilirler. Bu fıkranın yorumlanmasında meydana gelecek herhangi bir tereddüt, bu maddenin 3 üncü fıkrasına göre çözümlenecek; bu yönetime göre bir uzlaşma sağlanamaması durumunda ise tereddüt, her iki Akit Devletin de üzerinde mutabık kalacağı bir başka yönetime göre çözüme kavuşturulacaktır.

MADDE 26

Bilgi Değişimi

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin uygulanmasıyla veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, 2 nci maddede belirtilen vergilere ilişkin iç mevzuat hükümlerinin idaresi veya uygulanması ile ilgili olduğu öngörülen bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci madde ile sınırlı değildir.

2. Bir Akit Devlet tarafından 1 inci fıkra kapsamında alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca 1 inci fıkra da bahsedilen vergilerin tahakkuku veya tahsilatıyla veya cebri icra ya da kovuşturmasıyla veya bu hususlardaki itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) veya bunları denetlemekle görevli olan kişilere verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Akit Devleti:

- (a) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına ve idari uygulamalarına aykırı idari önlemler alma;
- (b) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde yetkili makam tarafından elde edilemeyen bilgileri sunma;
- (c) herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

4. Bir Akit Devlet tarafından bu madde uyarınca bilgi talep edilmesi durumunda, diğer Akit Devlet, kendi vergi amaçları yönünden bu bilgilere ihtiyacı olmasa bile, talep edilen bilgiyi sağlamak için kendi bilgi toplama yöntemlerini kullanacaktır. Önceki cümlede yer alan yükümlülük, 3 üncü fıkradaki sınırlamalara tabi olmakla birlikte, bu sınırlamalar hiçbir surette bir Akit Devlete, sadece ulusal menfaati olmadığı gerekçesiyle bilgi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

5. 3 üncü fıkra hükümleri hiçbir surette, bir Akit Devlete, bilginin bir banka, diğer finansal kurum, temsilci veya bir acente ya da yediemin gibi hareket eden bir kişide bulunması veya bir kişinin sermaye payları ile ilgili olması nedeniyle bu bilgiyi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 27

Diplomatik Temsilciler ve Konsolosluk Memurları

Bu Anlaşma hükümleri, diplomatik temsilciler ile konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya uluslararası özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

MADDE 28

Yürürlüğe Girme

1. Avustralya Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli yasal ve anayasal işlemlerin tamamlandığını diplomatik yollardan yazılı olarak birbirlerine bildireceklerdir. Bu Anlaşma, son bildirim tarihinde yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşma:

(a) Avustralya'da:

- (i) mukim olmayanlar tarafından elde edilen gelir üzerinden kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girişini izleyen takvim yılının 1 Ocak günü veya daha sonra elde edilen gelirlere ilişkin olarak;
- (ii) diğer Avustralya vergileri yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girişini izleyen takvim yılının 1 Temmuz günü veya daha sonra başlayan herhangi bir gelir yılına ait gelir, kâr veya kazançlara ilişkin olarak;

(b) Türkiye'de:

- (i) kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen 1 Ocak günü veya daha sonra ödenen veya alacaklandırılan miktarlar için;
- (ii) diğer vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen 1 Ocak günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade edecektir.

MADDE 29

Yürürlükten Kalkma

1. Bu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır; ancak, Avustralya Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinden her biri, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren beş yıllık bir sürenin bitiminden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının sona ermesinden en az altı ay önce diplomatik yollardan yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir.

2. Bu Anlaşma:

(a) Avustralya'da:

- (i) mukim olmayanlar tarafından elde edilen gelir üzerinden kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verilmesini izleyen takvim yılının 1 Ocak günü veya daha sonra elde edilen gelirlere ilişkin olarak;
- (ii) diğer Avustralya vergileri yönünden, fesih ihbarnamesinin verilmesini izleyen 1 Temmuz günü veya daha sonra başlayan herhangi bir gelir yılına ait gelir, kâr veya kazançlara ilişkin olarak;

(b) Türkiye'de:

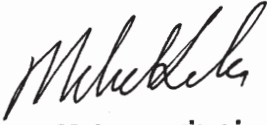
- (i) kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya alacaklandırılan miktarlar için;
- (ii) diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, Hükümetleri adına aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Türkçe ve İngilizce olarak, ikişer nüsha halinde, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 28 Nisan 2010 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Mehmet KILCI
Gelir İdaresi Başkanı

**AVUSTRALYA
HÜKÜMETİ ADINA**

Peter DOYLE
Büyükelçi

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AVUSTRALYA HÜKÜMETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN
VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME
VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL
OLMA ANLAŞMASINA İLİŞKİN
PROTOKOL**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti,

Bugün, Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'na ("Anlaşma" olarak bahsedilecektir) ilişkin olarak,

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

1. 7 nci maddenin 3 üncü fıkrasına ilişkin olarak, iş yeri tarafından teşebbüsün ana merkezine veya diğer işyerlerine, patentlerin veya diğer hakların kullanımı karşılığında yapılan gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemeler; verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında yapılan komisyon ödemeleri; bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, teşebbüsün ana merkezine veya diğer işyerlerine veya bunlar tarafından ödünç verilen paralar karşılığında yapılan faiz ödemeleri şeklinde ödenen veya borçlanılan tutarlar (gerçek giderlerin geri ödenmesi hariç), iş yerinin kazancının belirlenmesinde hesaba dahil edilmeyecektir.

2. 5 inci maddenin 3 ve 5 inci fıkralarına ilişkin olarak:

- (a) Bir teşebbüsün bir Akit Devletteki faaliyetlerinin, bu Devlette bağımlı olduğu teşebbüsün yürüttüğü faaliyetlerle bağlantılı olması halinde, faaliyetlerin süresi, bağımlı teşebbüsler tarafından bu Devlette yürütülen faaliyetlerin sürelerinin toplamına göre belirlenecektir.
- (b) İki ya da daha fazla bağımlı teşebbüsün eş zamanlı olarak yürüttükleri faaliyetler, faaliyet süresinin belirlenmesi açısından, yalnızca bir faaliyet dönemi olarak hesaplanacaktır.
- (c) 5 inci madde uyarınca;
  - (i) bir teşebbüs, başka bir teşebbüs tarafından, doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ediliyorsa; veya
  - (ii) her iki teşebbüs, aynı kişi veya kişilerce, doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ediliyorsa

söz konusu teşebbüsün diğer teşebbüse bağımlı olduğu kabul edilecektir.

3. 5 inci maddenin 5 inci fıkrasına ilişkin olarak, bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Akit Devlette serbest meslek hizmeti ifası üstlenir ve bu hizmet ifasının tamamını veya bir kısmını başka bir teşebbüse devrederse, bu diğer teşebbüs tarafından diğer Devlette ifa edilen hizmetin süresinin, ilk bahsedilen teşebbüsün harcadığı süre olarak dikkate alınacağı anlaşılmaktadır.

4. 8 inci maddeye ilişkin olarak ve bu maddedeki belirsizliklerin ortadan kaldırılması için, bu maddede belirtilen gemi veya uçak işletmeciliğinin, deniz dibinin taranması, balıkçılık ve inceleme gibi taşımacılık dışındaki faaliyetleri de kapsadığı ve bir Akit Devlette bir veya birkaç yerde yürütülen bu faaliyetlerin, yalnızca bu Devletteki yerlerle sınırlı gemi veya uçak işletmeciliği olarak değerlendirileceği anlaşılmaktadır.

5. 10, 11 ve 12 nci maddelerin amaçları bakımından, bir kişi, temettü, faiz veya gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehđarı ise, bu kişiye yapılan temettü, faiz veya gayrimaddi hak bedeli ödemelerinin, bir Akit Devletin mukimine yapılan ödemeler olduğu anlaşılmaktadır.

6. 10 uncu maddeye ilişkin olarak;

(a) 2 nci fıkranın (a) (ii) alt bendinde belirtilen oran sınırlamasına bakılmaksızın, temettülerin Avustralya'da vergiye tabi tutulması durumunda, Türkiye, bu kapsamdaki temettüler üzerinden, söz konusu fıkranın (b) bendinde belirtilen oranı aşmayacak oranda vergi alabilir.

(b) 4 üncü fıkranın (a) bendinde belirtilen oran sınırlamasına bakılmaksızın, Türkiye'de mukim bir iş yerine atfedilen kazançlar Avustralya'da vergiye tabi tutulursa, Türkiye, bu kapsamdaki tutarlar üzerinden, söz konusu fıkranın (b) bendinde belirtilen oranı aşmayacak oranda vergi alabilir.

7. 10 uncu maddenin 3 üncü fıkrasına ilişkin olarak, Türkiye yönünden temettülerin, intifa senetleri, intifa hakları veya kurucu hisse senetlerinden elde edilen gelirler ile yatırım fonu veya yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri de kapsayacağı anlaşılmaktadır.

8. 18 inci maddenin 3 üncü fıkrasına ilişkin olarak, Avustralya kaynaklı ödemeler yönünden, "emekli maaşı, düzenli ödeme veya diğer benzeri periyodik ödemelerin elde edilmesi hakkı karşılığındaki toplu ödemeler" teriminin, geçici ikamet vizesi ile ziyarette bulunurken Avustralya'da çalışmış olan bir kişiye yapılan emekli maaşı ödemelerini kapsamayacağı anlaşılmaktadır.

Bu Protokol, Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturacaktır.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, Hükümetleri adına aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokol'ü imzaladılar.

Türkçe ve İngilizce olarak, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 28 Nisan 2010 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**Mehmet KİLCİ
Gelir İdaresi Başkanı**

**AVUSTRALYA
HÜKÜMETİ ADINA**

**Peter DOYLE
Büyükelçi**

